

ԼԵԶՈՒԱԲԱՆԱԿԱՆ

**ՆՈՐ ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆԻ
ԴԱՐՁՈՒԱԾԱՅԻՆ ՄԻԱԽՈՐՆԵՐԻ ԻՄԱՍՏԱՅԻՆ ԽՄԲԵՐԸ**

Մուտք

Հայ բառարանագրական բազմաթիւ ու բազմապիսի յուշարձանների մէջ իր բացառիկ տեղն ունի «Նոր բառգիրք Հայկազեան լեզուի» բառարանը: «Նոր բառգիրք Հայկազեան լեզուի» երկհատոր բառարանը Մխիթարեան հայրերի անգնահատելի ներդրումն է հայոց լեզուի պատմութեան ուսումնասիրութեան գործում: «Նոր Հայկազեան բառարան»-ը մեզ տալիս է ամբողջական պատկերացում գրաբարի բառային կազմի վերաբերեալ, արտայայտում է հին գրական հայերէնի բառապաշարի քերականական պատկերը: Մեր հետազոտութեան առարկան «Նոր Հայկազեան բառարան»-ում զետեղւած դարձուածային միաւորների իմաստային խմբերի առանձնացումը եւ քննութիւնն է: Այս բառարանում արդէն դարձուածքների ընտրութիւնը եւ տեղադրումը կատարուել է գիտական որոշակի սկզբունքների կիրառմամբ, ժամանակակից լեզուաբանութեան պահանջներին միանգամայն համապատասխան: Դարձուածային միաւորների հետ մէկտեղ բառարանում ներկայացւում են նաեւ գրաբարեան դարձուածային միաւորների ոճերը, ոճական երանգաւորումները, իմաստային նրբերանգները¹:

Այդ միաւորների դասակարգումը կատարել ենք ըստ դարձուածքների բաղադրիչների իմաստային առանձնայատկութիւնների՝ նշելով նաեւ իւրաքանչիւր խմբի մէջ ներառուած դարձուածային միաւորների այս բառարանում մեզ հանդիպած էական առանձնայատկութիւնները:

Մարդկային հնագրեան սովորութիւն է խօսքն ուղեկցել զանազան ժեստերով, դիմաշարժութեամբ, որոնք, սերնդէ սերունդ կրկնուելով, դառնում են սովորական, ընդունուած իբրեւ խորհրդանշաններ այս կամ այն գործողութեան կատարման կամ զգացմունքի, վիճակի, նոյնիսկ մտքի արտայայտման համար: Այս ճանապարհով էլ առաջացել է դարձուածային միաւորների զգալի մասը: Խօսակցական շերտից գեղարւեստական խօսքի մէջ այս կարգի դարձուածքները լայնօրէն կիրառուել են ու արագօրէն տարածուել: Նմանատիպ միաւորները ամէնից առաջ կազմուել են մարմնի մասերի եւ նրանց կատարած զանազան գործողութիւնների անուանման միջոցով: Հետագօտութեան արդիւնքում պարզ է դառնում, որ գրաբարում լայն տարածում են ունեցել մարմնամասեր նշանակող բառերից կազմուած դարձուածքները: Արդի հայերէնում եւս դարձուածքների գերակշիռ մասը կազմուած է մարդու մարմնի մասերի անուններով, եւ դա միանգամայն բացատրելի եւ հասկանալի է, քանի որ մարդ արարածը, անհատը, իր օրգանիզմով, իր զգայարաններով ու զգայութիւններով անքակտելիօրէն կապւած է շրջապատող աշխարհի հետ, եւ վերջինս դրանց միջոցով բեկուելով հասնում է նրա իմացութեանը, ճանաչմանը ու գիտակցութեանը: Տուեալ մարմնամասին բնորոշ յատկանիշն ու առանձնայատկութիւնն էլ դառնում է որեւէ գոյականի կամ այլ խօսքի մասի փոխաբերական լրացումը: Մարմնամասերի անուանումներից կազմուած դարձուածքների մեծ մասը բաղադրուած է ալկն, ալք, ձեռք, գլուխ բառերից, եւ դրա բացատրութիւնն էլ է ակնյայտ. նշուած գոյականներն էլ լայն կիրառութեան ոլորտ ունեցող

¹ Տե՛ս Ղազարեան Ռ., Լեզուաբանական ուսումնասիրութիւններ, Երեւան, 2010, էջ 27-32:

բառամթերքի անբաժան մասն են կազմում: Եւ իմաստային այս խմբի մէջ մտնող դարձ-լածքներն էլ ունեն գործածական լայն ոլորտ ոչ միայն գրաբարում, այլեւ արդի հայերէնում եւս, քանի որ դրանց զգալի մասը իր հիմնական իմաստային շերտով եւ աննշան փոփոխութիւններ կրելով փոխանցուել է լեզուի յաջորդ փուլերին: Իմաստային այս խմբին պատկանող բառերից դարձուածքներ կերտելու սկզբունքները բնորոշում են լեզուակիր հանրոյթի աշխարհընկալման առաջնահերթութեամբ:

Մարմնամասերի անուանումներից բաղկացած դարձուածքների համապատկերում կարելի է արձանագրել հետեւեալ հետաքրքրական փաստերը, որ աչք բառը իրենով կազմուած դարձուածքների մեծ մասի մէջ մտել է իր առաջնային նշանակութեամբ՝ տեսողութեան, իսկ միւսների մէջ աչք բաղադրիչը հիմնականում ունի հայեացքի, շրջահայեացութեան, կենսափորձի, ուշիմ լինելու, հսկողութեան, հովանաւորութեան, ընկալման վերաիմաստաւորուած գաղափար արտայայտող իմաստներ: Աչքը իմացութեան կենտրոնն է մարդու երեւելի, ֆիզիքական կեանքի, իսկ սիրտը զգայական, զգացողական, զգացմունքային կենտրոնն է իւրաքանչիւր մարդու հոգեւոր աշխարհի համար: Սրտի զգացածն ու աչքերի տեսածն էլ ամբողջանում է լեզուի միջոցով, որը այդ երկուսի բովանդակային կողմը կարծես լինի: Ձեռքն էլ հէնց այն օրգանն է, որի օգնութեամբ մարդը կատարում է գրեթէ բոլոր գործողութիւնները. սրտի թելադրածը, աչքերի տեսածը, լսածը իրագործում է հէնց արտաքին օրգանների կիրառման միջոցով, եւ դրանք էլ դարձել են մեր լեզուի դարձուածային միաւորների կազմիչ բաղադրիչները:

Ա. Մարմնամասեր – ազատ բերանով(5), ազգի գլուխ(8), ականջալուր լինել(23), զակն տալ կամ տալ ակն(24), յակն անկանել(315), յառել զաչս(338), յառել զակն(338), զակն արկանել(710), ընդ ակն խոցել(765), ըստ ակն անկանել(786), ակն ի ճանապարհ(24), յակն առնուլ(24), ակն արկանել(25), թարթափել ական, ի թարթել ական, ակն ունել(25), ակն լուսոյ(25), ակն ածել(25), անկանել ի շեպ(476), անունկնդիր լինել(221), ակնաբեր լինել, ակնակառոյց լինել(25), ակն դնել(27), յակն ելանել(167), յակն հանել(167), արկանիլ յերեսս(169), ըստ աչս դատել(267), կալ աչաց(267), կալեալ լինել աչաց(267), զաչս ամբառնալ(267), յաչաց հանել(267), յաչաց ելանել(267), աչք հոգւոյ(267), աչք մտաց(267), առ աչս(267), առ աչօք(267), կալ աչաց(267), աչս արձակել(267), աչք տնկել(267), աչք զարնել(267), ձեռն արկանել(363), ձայն արուեստականց(372), աւանդել զոգի(390), բառնալ զգլուխ(440), բացաւ գլխով(469), բեկանիլ զսիրտ(479), բեկանիլ սրտի(479), բերան սրոյ(482), գալ ընդ կուսական արգանդ(526), գետնի աղիք(540), գլուխ ամենայնի(562), ի գլուխ ելանել(562), ի գլուխ հասանել(562), ի գլուխ գալ(562), ի գլուխ երթալ(562), ի գլուխ կատարիլ(562), ի գլուխ հանել(562), ի գլուխ տանել(562), ի գլուխ ածել(562), դնել զսիրտ(637), դնել ի սրտի(637), դնել զոգին ի բռին(637), յերեսս բերել(676), յերեսս գալ(676), թափել զոգի(802), թեկն ածել(806), թիկունս առնել(812), թիկունս տալ(812), թիկունս դարձուցանել(812), թիկունս լինել(812), ի թիկունս ածել(812), հոգի տալ(2), հաստատել զերեսս(55), հաստատել զձեռն(55), ձեռս դնել(151), զձեռանէ ունել(151), զձեռանէ առնուլ(151), զձեռանէ ձըգել(151), ձեռս տալ(151), ի ձեռս առնուլ(151), ի ձեռս տալ(151), ոգի առնուլ(503), ընդ արիւն գալ, սրբել զմօրուս(761), վազել սրտի(769), հանել յայլ լեզու(Բ, 45), հաց ի բերան(Բ, 70), ունչս ունել(Բ, 552), ունչս առնել(Բ, 552), ողն առնուլ(Բ, 508), սրտապախ առնել(Բ, 764), սրտապախ լինել(Բ, 764), սրտառուլ լինել(Բ, 764)²:

Հայ մատենագրութեան մէջ կրթութեան եւ գիտելիքի դերը միշտ կարեւորուել է: Եւ

² Անտիքեան Գ., Ազգերեան Մ., Սիւրմեկեան Խ., «Նոր բառգիրք Հայկազեան լեզուի», Վենետիկ, Հ. I 1836, Հ. II 1837:

դարձուածային միաւորներին մէջ էլ փոքր թիւ չեն կազմում մտքի, մտածողութեան հետ կապուած դարձուածքները: Դրանցից շատերում պատկերաւոր կերպով ընդգծուած է, թէ մտքի, խելքի, մտածելու պակասից կամ բացակայութիւնից ինչպիսի բնութագրման կարող է արժանանալ մարդը եւ ոչ միայն մարդը: Դարձուածքների կառուցուածքից, գոյականի կամ այլ խօսքի մասի կողքին հանդէս եկող բայի գործածութիւնն էլ յուշում է, որ մեզանում մտածելը, խորհելը, յիշելը համարուել է եւ համարուում է ոչ միայն մտաւոր, այլեւ լուրջ ֆիզիքական աշխատանք: Միտք, մտածողութիւն արտայայտող դարձուածքները գրեթէ նոյն կաղապարն ունեն՝ կազմուած են միտ(f), ուշ, երբեմն էլ խել(f) գերադաս անդամներից:

Բ. Միտք, մտածողութիւն - անկանիլի մտաց(169), թափելի մտաց(802), անկանիլի միտս կամ մտօք(169), առնուլ յատամունս - իբր նովին մտօք(334), գալի միտս(525), գալի խելս(525), գալի կարծիս(526), գալի կամս ուրուք(526), ի խօկ արկանել - մըտածել, հոգալ(845, ընդ դաւթիկեանս գալ - խորհել(526), քրքրել զմիտս(1019), միտ առնել(281), ուշ դնել(281), միտս դնել(281), միտ դնել(281), ի միտ առնուլ(282), մտաւածել կամ ածել մտաւ(282), ընդ միտ մտանել(282), ընդ միտս հարկանել(282), ըստ մտի(282), ըստ մտի այլոց լինել(282), ի միտս գալ(282), ի միտս լինել(282), ի մտաց ելանել(282), ի մտաց անկանել(282), ի մտաց ասել(282), ի մտաց ասել(Բ, 282), սահել ի մտաց(Բ, 687), մտապահ լինել(Բ, 306), յուշ բերել(552), ուշ առնուլ(552), ուշ ունել(552), ուշ դնել(552), յիշումն առնել(Բ, 361):

Բնական է, որ վիճակ, դրութիւն, ֆիզիքական զանազան գործողութիւններ արտայայտող բայերից կազմուած դարձուածքները պէտք է գրաբարում եւս ամենամեծ թիւը կազմողները լինէին, քանի որ լեզուի զարգացման բոլոր փուլերում էլ գործողութիւն, լինելիութիւն, վիճակ նշանակող բայերը կիրառական լայն ու բազմապիսի ոլորտներ ունեն, անմիջականօրէն առնչուած են հասարակութեան բոլոր ոլորտների առօրեայ կեանքին, կապուած են մարդկային կեանքի որոշակի երեւոյթների հետ: Վիճակ, դրութիւն արտայայտող դարձուածքների խումբը միւս իմաստային խմբերի համեմատութեամբ մեր ուսումնասիրութեան մէջ եւս ամենամեծ թիւն է կազմում:

Գ. Վիճակ, դրութիւն - ազահել զազահութիւն(2), ածել ի հաւան(21), ածել զըրրունս(21), ածել ի համբոյր եւ ի քծինս(21), ածել ի հաշտութիւն(21), աղումբ առնուլ(27), ահ արկանել(28), աղ առնուլ(31), աղ եւ հաց ուտել(31), աղ ուխտի(31), աղ կնքեալ(31), աղմուկ առնել(42), աղմուկ գրգռել(42), յաճին դարձուցանել կամ վախճանիլ(50), ի մոխիր դարձուցանել(50), հրոյ կերակուր լինել(50), յամօթով առնել(78), զարամբ գալ(97), առն տալ(97), այց առնել(99), անկանիլ յարեւէ(169), անձին առնել(169), անձին հրամայել(169), յանձին ունել(192), յանձն բեկանիլ(192), զանձամբ դառնալ(192), ըստ անձինն առնուլ(192), ըստ անձինն բառնալ(192), յանձն առնել(192), յանձին լինել(192), անտես առնել(245), անցանել անցից(249), անցանել յաշխահ(249), ապախտ առնել(269), ապախտ լինել(269), ապտակ ըմպել(278), յառ ապուռ(281), յապուշ առնել(330), յապուշ արկանել(330), յապուշ դարձուցանել(330), յապուշ կործանել(330), ատեան հողմոյ(335), յարեւէ արկանել(352), արեւու ցուցանել(353), զարեւ հատանել(363), ափիբերան առնել(397), ափիբերան լինել(397) - լռեցուցանել, բազ արկանել(400), բան ինչ ասել(432), բան ունել(432), բան առնել(432), բան կապել(432), խօսք տնել(432), ի բան ձգել(432), ի բանի առնել(432), ի բան ձգել(432), զբանիւք առնել(432), բան ի գործ առնել(432), ի բան առնել(432), ի զարթման հարկանել, զբանիւք արկանիլ(432), զբանիւք առնել(432), բարեխօս լինել(449), բարեխօս առնել(449), բարեխօս արկանել(449), բարեխօս ունել(449), բարձ և թող առնել(461), բարձի թողի առնել(461), բիծ դնել(489), բողոք արկանել(504), բողոք հարկանել(504), բողոք բառնալ(504), բողոք ունել(504), բուռն հարկանել(505), գալ ի զղշումն(526), գալ յողոր-

մուկիւն(526), գալ ի քնին(526), գալ ի ծնունդ(526), գալ ի վախճան(526), գալ ի վըտանգ(526), գալ ի յարութիւն(526), գալ ընդ աղբ(526), գալ ընդ ծովս(526), գալ ընդ փոշի(526), գալ ընդ ապաւառս(526), գալ ի զարմացումն(526), գալ ի հարցումն(526), գետնի պտուղ(540), դատ դնել(599), դատ տալ(600), դատ խնդրել(600), դարպաս տալ(604), դժուարօք բերել(616), երանի տալ(669), երկս արկանել(686), փայտ տալ(1036), ուղիղ համառօտել(21), յինքն հանել(45), ի բանս հանել - խաբել(45), հաւատարիմ առնել(77), հեշտ պաշտօն(85), հեշտ ցանկութիւն(85), մեղք ձգել(250), մերկանալ զբան-յայտնել(255), միս ածել(281), միս կապել(281)-գիրացուցանել, մրուր տալ(308), յանձն առնուլ(327), նախանձ արկանել(393), նախանձ առնուլ(393), նախանձ բերել(393), նախանձ դնել(393), ի նախանձ մտանել(393), նախանձ բերիլ(393), շահել զվիշտս կամ զվնաս(460), շահել զկեանս անձին(460), շահել զմահ(460), պարապ բերել(628), պարապ տալ(628), պարապ կացուցանել(628), պարապ լինել(628), ջուր հեղուլ(676), սուգ առնել(731), սուգ ունել(731), սուտ առնել(732), ի սուտ հանել(732), սրբել զմօրուս-այսինքն՝ յապաւել(761), հրով սրբել - որպէս փործել(Բ,143), ընտրել(761), փայտ ընկենուլ - որպէս փործել զբախտ և հմայել(930), ամրածածուկ առնել(75), ամրածածուկ լինել(75), ամրապահեստ մնալ(76), ամրապահեստ լինել(76), յայլակերպս լինել(Բ,320), այլ եւ կատակ առնել(89), անհաւատարիմ առնել(185), անշիւ առնուլ(232), աշխարհագոյժ առնել(260), աշխարհալուր առնել(261), ապիրատ լինել - վտարուել(276), առաքինակից լինել(300), առիւծամարտիկ լինել(305), առ լոյս ածել(306), ատենախօս լինել(335), արտօս արկանել(383), արօտակից լինել(386), բազմակոխ լինել(408), բազմապատիկ լինել, առնել(414), բազում խնդալ(421), բնաբարձ լինել(494), գիտաց առնել(556), գետակուր առնել(540), դալարաբեր լինել, դատախուզութեամբ ունել(600), դիտողութիւն առնել(627), դիւթաբար ասել(629), դսրով առնել(641), եկակոշ առնել - ամբաստանել(650), զամենայն քար շարժել(473), զլալ առնուլ(877), ընդ հայց անկանել(776), ընդ վայր հարկանել - լքել(776), ի խօսս առնել(845), ի խօսս գալ(845), ի կենաց արկանել(845), ի պարապս դեգերել(867), ի վայր արկանել(869), լոյս առնուլ(892), լուր օր(904), խաղ լինել(916), խումբ առնել, գործել(984), խօլ առատութիւն(996), ծաղր հեղուլ, առնել(1004), ծնունդ փոխոյ(1022), կահ ունել(1036), հոգ առնել(Բ,109), հոգ տանել(Բ,109), հրամանաբեկ լինել(Բ,132), հօրան լինել(Բ,144), ձաղ առնել(Բ,145), ձաղ լինել(Բ,145), ձեռնակալ առնել(Բ,153), ձեռնահար լինել(Բ,153), ճարակ առնել(Բ,174), ճեպս կացուցանել(Բ,179), մատն անձին գործել(Բ,215), մատն եւ տուր լինել(Բ,215), յառաջամատոյց լինել - ունկնդիր լինել(Բ,335), յեզր ելանել(Բ,353), պատսպարել զանձն(Բ,623), պէտ լինել(Բ,647), պէտս առնել(Բ,648):

Դարձուածքների իմաստային վերլուծութիւնը եւս մի հետաքրքիր կառուցուածքային իրողութիւն է բացայայտում. ինչպէս վերը նշուած բայական միաւորների թուաքանակներն են վկայում, առնել եւ լինել բայերը բաւական մեծ թիւ են կազմում վիճակ, դրութիւն ցոյց տուող դարձուածային միաւորների կառուցներում: Առնել բայով կազմուած դարձուածքների մեծ թուաքանակը կարելի է բացատրել նախ այդ բայի վաղնջական ծագմամբ, հարուստ իմաստային բովանդակութեամբ, զանազան իմաստային յարաբերութիւններ արտայայտելու ներուժով՝ կիրառել, ծաղրել, դարձնել, երբեմն լինել եւ շատ այլ իմաստային նրբերանգներ: Նոյնը կարող ենք ասել նաեւ լինել բայի համար, վաղնջական ծագում ունենալուց բացի, գրաբարեան դարձուածքներում իմաստային հարուստ շերտաւորումներ ունի, վերիմաստաւորուելով արտայայտում է՝ դառնալու, լսելու, շտապելու, իմանալու, մատնելու եւ զանազան այլ իմաստներ:

Մեր քննութեան ընթացքում հանդիպել ենք ժամանականիշ բառերից կազմուած հետեւեալ դարձուածային միաւորներին.

Դ. Ժամանակային - հանել աւուրս(3), հանել զգիշերն(3), նախակատար պտուղ - վաղ կատարեալ(389), ի տոկ անկանել - երկար տեւել, երկարաձգուել(870), առաւօտ առնել(298), աստղ առաւօտին կամ առաւօտու - իբրեւ Արուսեակ(320), դառնալ աւուր(597), մերկանալ առաւօտն - լուսանալ(Բ,215):

Շարժման, տեղափոխութեան յարաբերութիւն ցոյց տուող խմբի մէջ մտնող դարձ-ւածքերը մատնանշում են վայր, տեղափոխման գործընթաց, շարժման ընթացք: Դարձ-ւածքներում բայական միաւորները վերիմաստաւորուած են, փայլուն, շօշափելի կեն-դանութիւն են հաղորդում խօսքին:

Ե. Շարժում, տեղափոխութիւն - ածել յուղղութիւն(21), առաջի արկանել(289), առաջի ածել(289), անց եւ անց առնել(249), առ եւ զնաց առնել(302), գիտել զաջ եւ զձախ(64), հանել ճանապարհի(45), հանել դրան(45), ճանապարհ առնել(169), մտա-նել առ կին(305), ի նեղ մտանել(853):

Տարածական յարաբերութիւններ արտայայտող դարձուածների մի զգալի մասը կազմուած են մակբայներով, որոնց միջոցով էլ արտայայտում են գործողութեան կա-տարման տեղ, ժամանակ, ձեւ եւ գործողութեան կատարման մոտաւոր ընթացքը: Այս խմբում, իբրեւ տարածական յարաբերութիւններ արտայայտող բառեր, հանդէս են գա-լիս՝ զառաջ, տեղ, վեր, բարձր եւն:

Զ. Տարածական յարաբերութիւններ՝ տեղ, ձև - զառաջս ունել(287), բարձր առ-նել(462), գիրկ ընդ գիրկ խառնել(558), ի վեր հանել(45), գլօնս ի վեր պճնել(656), գլօնս ի վեր պրկել(666), սրտի մտօք(282), զտեղի առնուլ(865), զտեղի ունել(865), կիցս ընկենուլ(1101):

Առհասարակ հագուստ, խմիչք նշանակող բառերից կազմուած դարձուածային միաւորները մեր լեզուում փոքր թիւ են կազմել եւ կազմում, ամենաքիչ հանդիպող դարձուածքներից են:

Է. Հագուստ - վերարկու լինել - իբր հովանի լինել(810):

Ը. Ըմպելիք - զգլխել գինով(727):

Քրիստոնէութիւնը իբրեւ պետական կրօն ընդունած ժողովրդի համար հաւատի ամրապնդումն ու ամրակայումը պէտք է, ի հարկէ, առաջնային եւ հիմնական խնդիրը լինել, քանի որ այն ուղղակիօրէն առնչում էր ազգապահպանութեան հարցին: Հայ հասարակութիւնն էլ քաջ գիտակցել է կրօնի կարեւորութիւնը իր կեանքում, որի ար-տացոլանքն են նաեւ դարձուածքների եւ դարձուածային արտայայտութիւնների գոր-ծածութիւնները, սփռուածութիւնը խօսքային շղթայում: Ի վկայումն ասուածի՝ բերենք մեզ հանդիպած նմանատիպ օրինակներ:

Թ. Կրօնի, եկեղեցու, հաւատալիքի, պաշտամունքի դարձուածքային միաւորներից հանդիպել ենք՝ զաստուած արհամարհութիւն(364), գալ յաղերս(526), աղանդամարտ լինել, հին եկեղեցի - տուն Իսրայէլի(651), ժամ առնել-որպէս պատարագ մատուցա-նել(826), ժամ դնել(826), ժամ տալ(826), նետ առ ի յաստուծոյ(413), իղձ(ք) առնել - աղօթել(845):

Այս խմբի դարձուածքները նոյնպէս բաղադրիչների բազմազանութեամբ աչքի չեն ընկնում. հիմնականում հանդիպել ենք Աստուած, ժամ, եկեղեցի բառերով կազմուած դարձուածային միաւորներին:

Ժ. Պետութիւն, պետական կառավարում - դուռն իշխանի կամ արքունի(640), թագ առնուլ(788), թագ դնել(788), թագ կապել՝ անձին(788):

Այս խումբը կազմող դարձուածքները գրեթէ նոյնական են ոչ միայն այս բառարանում, այլև միւս աղբիւրներում եւս՝ կապուած կիրառական, գործառական ոլորտի հետ:

Ի. Ջէնքերի անուանումներից բաղադրուած դարձուածքներ - հանել ընդ սուր (45):

Ռազմին, զէնքին, պատերազմական գործողութիւններին վերաբերող դարձուածային միաւորների մեր ուսումնասիրած բառարանում, ինչպէս նկատելի է, բաւական քիչ ենք հանդիպել: Նշենք, որ առհասարակ զէնքերի անուանումներից բաղադրուած դարձուածքները խիստ սահմանափակ թիւ են կազմել գրաբարում:

Եզրակացութիւն: Մեր աշխատանքում հետազոտութեան առարկան եղել են «Նոր Հայկազեան բառարան»-ում ներառուած դարձուածային միաւորները: Այդ միաւորները ենթարկել ենք իմաստային համակողմանի քննութեան: Բառարանային քննութիւնը մէկ անգամ եւս հաստատեց, որ գրաբարեան ոսկեղենիկ հայերէնը շողում է դարձուածային միաւորների իմաստային առատութեամբ, բազմազանութեամբ:

ԱՆՆԱ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ

Երեւանի պետական համալսարանի Հայ բանասիրութեան ֆակուլտետի մագիստրոս

